

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ

“БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ”

Януари – Декември 2018 г.

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е Националният орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 765/2008".

МИСИЯ НА БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ПО АКРЕДИТАЦИЯ

„Да допринесе за създаването на условия за конкурентоспособен, устойчив и балансиран пазар за стоки и услуги в България, чрез предоставяне на акредитация като инструмент за признаване на компетентността на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги“

ВИЗИЯ И ЦЕЛИ НА БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Акредитацията се основава на доверие. Доверие в компетентността, в правилата, в установения ред и базисните ценности на свободния пазар и демократичното общество. Основния крайъгълен камък на дейността по оценка на съответствието е Дейността на ИА БСА поражда доверие. Доверие в *„Да развива и поддържа акредитацията като инструмент във всички заинтересовани технологични сектори със специално внимание по отношение на подкрепата на иновациите“*.

За да поддържа доверието на обществото и държавата, Агенцията изпълнява функциите си с високо ниво на качество, като има за основни следните цели:

- Повишаване конкурентноспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския и международен пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието.
- Подобряване на бизнес средата.
- Подпомагане на търговско-икономическите взаимоотношения на национално, европейско и международно ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара.
- Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти, процеси и услуги.

ОСНОВНИ ЦЕННОСТИ НА БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ

- *Независимост и безпристрастност на органа по акредитация*
- *Прозрачност и обективност на процеса за вземане на решения, законност, и равнопоставеност*
- *Постоянно развитие и непрекъснато обновяване на техническата експертиза свързана с оценка на съответствието*
- *Дейност насочена към клиента с нестопанска цел*
- *Ефективна, ефикасна и непрекъснато развиваща се система за управление*
- *Проследяване и предвиждане на потребностите на акредитираните органи и на техните клиенти*
- *Повишаване на капацитета и обхвата на дейност на Агенцията чрез обучения, обмяна на опит и споразумения за взаимно признаване между органите за акредитация*

Ръководството на ИА БСА се ангажира да създава условия за спазване на специфичните изисквания, свързани с нейните задължения, като страна по международните многостранни споразумения и счита това като съществен елемент за своята дейност.

СЪДЪРЖАНИЕ

- 1. Национален орган по акредитация на Република България**
- 2. Организация и управление**
- 3. Акредитация на органи за оценка на съответствието**
- 4. Нови документи от системата за управление на ИА БСА**
- 5. Вътрешен одит и преглед от ръководството**
- 6. Експертна дейност**
- 7. Международна дейност**
- 8. Участия на ИА БСА в проекти, финансирани със средства по Международни и Европейски програми**
- 9. Връзки с обществеността**
- 10. Административно-правна дейност**
- 11. Преглед на изпълнението на програма 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“, политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“**
- 12. Финансово-стопанска дейност**
- 13. Управление на човешките ресурси. Постоянен персонал, технически оценители и експерти.**
- 14. Бъдещи планове**

1. НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ПО АКРЕДИТАЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е националният орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 765/2008".

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е единственият орган в Република България, който има право да извършва акредитация на органи за оценяване на съответствието. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (ИА БСА) е национален орган по акредитация на:

- Лаборатории за изпитване, включително медицински лаборатории
- Лаборатории за калибриране;
- Организатори на изпитвания за пригодност (РТ провайдъри)
- Органи за контрол;
- Органи по сертификация на продукти, включително за биологично производство и биологични продукти;
- Верификационни органи;
- Органи по сертификация на системи за управление - ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 22000 и ISO/IEC 27001, ISO 50001, ISO 39001;
- Органи по сертификация на лица;
- Проверяващи по околна среда (EMAS).

ИА БСА извършва инспекция и удостоверяване съответствието на лаборатории с Добрата лабораторна практика (ДЛП).

ИА БСА е пълноправен член на ЕА и има Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация за следните области:

- Калибриране
- Изпитване, включително медицински лаборатории
- Органи за контрол
- Сертификация на продукти, включително за биологично производство и биологични продукти
- Сертификация на лица
- Сертификация на системи за управление
- Валидация и верификация

ИА БСА в качеството си на Национален орган по акредитация, който е отговорен за акредитацията на проверяващи по околна среда (ПОС) и за надзора върху дейностите, извършени от ПОС в съответствие с Регламент (ЕО) № 1221/2009, участва в заседания на Форум на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB) и е обект на партньорска оценка по отношение на акредитацията на проверяващи по околна среда.

ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) от септември 2016г., а от февруари 2017 е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (IAF MLA) за следната област:

- Сертификация на лица
- Сертификация на системи за управление (ISO 9001, ISO 14001)

- Сертификация на продукти

ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) от октомври 2016г. и е страна по Многостранно споразумение за взаимно признаване на схемите по акредитация (ILAC MRA) за следните области:

- Лаборатории за калибриране;
- Лаборатории за изпитване;
- Медицински лаборатории;
- Органи за контрол.

През 2018 година, считано от 05.04.2018 г. на ИА БСА е разширен обхвата на споразумението в IAF, IAF-MLA в област „Системи за управление“ за подобхвати ISO 22000 – Системи за управление на безопасността на хранителни продукти и ISO/IEC 27001 – Системи за управление на сигурността на информацията. А считано от преди месец, от 11.05.2018г. е разширен обхвата на споразумението в IAF, IAF-MLA за област Валидация и верификация съгласно ISO 14065.

ИА БСА работи на основата на законите на страната, на стандартите от серията ISO/IEC 17000, Ръководства на EA, ISO/IEC, IAF/ILAC. Агенцията разработва и възприема редица правила, норми, процедури, документи и организационни практики за хармонизиране с Европейското право. ИА БСА взаимодейства с физически и юридически лица от държавния и неправителствения сектор.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

Организационната структура, дейността, организацията на работа и съставът на ИА БСА са определени с Устройствения правилник. През 2015г. с ПМС № 281 от 16.10.2015г., числеността на персонала в агенцията е намалена с една щатна бройка. Съгласно Устройствения правилник за изпълнението на нормативно определените си функции, агенцията разполага с 39 щатни служители.

СЪВЕТ ПО АКРЕДИТАЦИЯ

Изпълнителният директор се подпомага от Съвет по акредитация - постоянно действащ орган, който се състои от изпълнителния директор на ИА БСА и 25 членове-представители на всички заинтересовани от акредитацията страни:

- Министерства, определени с решение на Министерския съвет;
- Организации, представляващи индустрията;
- Организации, представляващи потребители;
- Организации, представляващи експерти;
- Организации, представляващи акредитирани лица.

Съветът по акредитация е активно действащ орган подпомагащ решенията по отношение на политики, цели и конкретни дейности в областта на акредитацията.

През 2018г. са проведени две заседания на Съвета по акредитация:

На заседанието, проведено на 09.02.2018г. са разгледани и одобрени: Ежегодния доклад на изпълнителния директор до министъра на икономиката за дейността на ИА БСА за 2017 г., Проектът на бюджет на агенцията за 2018г., Изменение и допълнение на Процедурата за акредитация BAS QR 2, Актуализиран списък на лица, които могат да бъдат включвани в комисии по възражения.

На заседанието, проведено на 18.12.2018г. са обсъдени: Информация относно проведените годишни срещи на EA, IAF и ILAC и взетите решения, свързани със статута на ИА БСА като страна по Многостранни споразумения; Информация във връзка с изпълнение на дейностите по Решение на Министерския съвет (ПМС) №704 от

03.10.2018г., Възможността за промяна на Ценоразпис на услугите извършвани от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" BAS QR 8. Одобрен е Актуализиран План за преход на ИА БСА към новата версия на стандарт EN ISO/IEC 17011:2017, Проект за бюджет на ИА БСА за 2019г.

Членове на Съвета по акредитация са участвали във всички Комисии по акредитация, осигурявайки равнопоставеност и безпристрастност на процеса по вземане на решения за акредитация.

В ИА БСА са създадени и функционират следните структури:

КОМИСИИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (КА)

КА е в нечетен състав от минимум 3 (три) представители на Съвета по акредитация и съответния технически комитет по акредитация (ТКА). В КА може да участват всеки един от членовете на СА и всеки един от председателите/членовете на ТКА, като за членове на КА трябва да се номинират и подбират експерти, които притежават необходимата компетентност, както по отношение на разбиране на докладите от оценките на място, така и по отношение на критериите, съгласно които БСА и различните ООС трябва да оперират.

КА участва в процеса по вземане на решения, като дава становища по въпроси, свързани с предоставяне, отказване, ограничаване, временно спиране или отнемане на акредитация за всяка процедура по акредитация.

През 2018г. са проведени 255 (двеста петдесет и пет) (за 2017-203 бр.) заседания на Комисии по акредитация.

КОМИСИИ ПО ВЪЗРАЖЕНИЯ (КВ)

КВ е в нечетен състав от минимум 3 (три) члена, от които двама постоянни и останалите съобразно вида или обхвата на постъпилото възражение. Постоянни членове са – председателя или зам. председателя на Съвета по акредитация и правоспособен юрист. Поименният състав на Комисията по възражения се определя от Съвета по акредитация.

Комисията по възражения е оправомощена по силата на ЗНАООС да взема окончателно решение по основателността на постъпило възражение в ИА БСА, относно:

- отказ за приемане на заявка,
- отказ за оценяване,
- искане за коригиращи действия,
- промени в обхвата на акредитация,
- решения за отказ, временно спиране или отнемане на акредитация и
- всяко друго действие, което възпрепятства получаването на акредитация.

През 2018 не са регистрирани възражения.

ТЕХНИЧЕСКИ КОМИТЕТИ ПО АКРЕДИТАЦИЯ (ТКА)

Членове на ТКА са специалисти с необходимото образование, технически знания, умения и опит, за да могат да предоставят експертни мнения, становища, предложения и др. Членовете на ТКА най-малко следва да покриват минимални критерии за квалификация на технически оценители по критерии „образование“ и „професионален опит“.

ТКА обсъжда и предлага специфични критерии и дават становище по въпроси свързани с хармонизирано прилагане на международните изисквания за акредитация на ООС и хармонизирано прилагане на изисквания към дейността на органите за оценяване на съответствието.

ТКА предлага специализиран профил и изискванията за оценители в съответната област на дейност; разработва специфични правила и специализирани въпросници за дадената област на дейност; участва в мероприятия за повишаване на квалификацията на оценители; подпомага ИА БСА при въвеждане на нови дейности в системата за управление и др.

През 2018г. са проведени заседания на ТКА както следва:

ТКА „Органи по сертификация на системи и проверяващи по околната среда“

Проведено едно заседание на 15.01.2018г. на което са приети отчетта за работата на ТКА „ОССУ и ПОС“ през 2017г. и програма за работата му за 2018г. Обсъден е прогреса на активните преходи, в това число от 9001:2008 към ISO 9001:2015 и ISO 14001:2004 към ISO 14001:2015, IAF „Resolution 2017-13 – Мерки за успешен преход към ISO 9001:2015 и ISO 14001:2015. Обсъдена бе новата форма на представяне на информацията в документ ПрBASQR2-ОСС, като бе приета идеята, да се дават нормативните изисквания по схеми на сертификация и да се дава информация за преходните периоди за документите, като са в преход.

Представени са за обсъждане и потвърдени определените от ИА БСА Обединение на икономическите сектори/ дейности в технически области за целите на представяне на обхвата на акредитация и определяне на броя наблюдения при оценки на органи по сертификация извършващи сертификация по ISO 50001. Обсъдени и приети са определените от ИА БСА описание на дейности за представяне на обхвата на акредитация и механизма за определяне на броя на наблюденията на дейността при оценки на органи по сертификация извършващи сертификация по ISO 39001.

Дискутирано е прилагането на изискванията на БДС EN ISO/IEC 17021-1:2015 и BAS QR 3 при провеждане на Комисии за акредитация. Предоставяни са становище от членовете в ТКА „ОССУ и ПОС“ по проекти на документи на IAF. Бяха обсъдени актуализираните или в процес на актуализиране нормативни документи и предстоящи преходи, действията на ИА БСА за прилагане на новите изисквания и начина на уведомяване на заинтересованите страни, в това число IAF Resolution 2017-14 за действия за преход след преразглеждане на ISO 50001:2011, IAF Resolution 2017-16 Действия за преход след преразглеждане на ISO 22000:2005, IAF Resolution 2017-17 – Действия за преход от ISO / IEC TS 17021-3:2013 към ISO / IEC 17021-3:2017, от BS OHSAS 18001 към ISO 45001. Преходите и начина на беше обсъден. Бе дадено предложение да се публикува тази информация. Бе представена за обсъждане разработена Инструкция за преход към нови документи на EA, IAF и ILAC приложение 4 към BAS QI 2. ТКА излезе с предложение де се използва тази инструкция за ръководства на EA, IAF и стандарти, за които няма конкретно дадена схема на провеждане на преход. Бе представен за обсъждане от представителя на МОСВ Регламент (ЕО) 2017/1505, който променя Анекси I, II и III от Регламент (ЕО) № 1221/2009 във връзка с новата ревизия на ISO 14001:2015, в сила от 18.09.2017. тъй като към момента няма акредитирани ПОС, бе решено да не се изготвя информация за реда за преходен период. Бе обсъдено как да се прилага новия регламент при надзор на ПОС работещи на територията на РБългария и акредитирани от националния орган по акредитация на страна членка на ЕС и начина на прилагане и включване в документираната система за управление на ИА БСА IAF MD 20:2016, Generic Competence for AB Assessors: Application to ISO/IEC 17011, с преход до 25.05.2018г.

ТКА „Органи по сертификация на продукти и верификационни органи“

През 2018г. е проведено едно заседание на 12.01.2018г., на което са приети отчет за 2016г. и програма за работата на ТКА за 2018г. Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на БДС EN ISO/IEC 14065 и БДС EN ISO/IEC 17065. Дискутирано е прилагането на BAS QR 3 при провеждане на Комисии за акредитация. Обсъдени са: Предложение за нова дейност за акредитация на органи за сертификация на „защитени наименования за произход“, „защитени географски указания“ и „храни с традиционно специфичен характер“, съгласно Регламент (ес) № 1151/2012; Документ EA-2/17 относно акредитация за целите на нотификация; Регламент (ЕС) № 910/2014 и проект на Регламент във връзка с информационната сигурност.

Членове на ТКА „Органи по сертификация на продукти и верификационни органи“ са участвали в Комисии по акредитация за ОСП и ВО, осигурявайки необходимата компетентност в процеса по вземане на решения за акредитация.

Изготвени са становища за ЕА във връзка със схеми за оценяване на съответствието, оценени от местни НОА, членове на ЕА.

ТКА „Органи по сертификация на лица“

Проведено е едно заседание през месец Януари 2018г., на което са приети отчет за 2017г. и програма за работата на ТКА-ОСЛ за 2018г., като на заседанието присъстваха 100% от членовете на ТКА-ОСЛ.

Актуализирана е информацията на членовете на ТКА-ОСЛ в BAS Q(A) 6.1.1 "Информация за член на ТКА". Заключение е, че членове на ТКА-ОСЛ са специалисти с необходимото образование, технически знания, умения и опит, и могат да предоставят експертни мнения, становища, предложения и др.

Членовете на ТКА-ОСЛ се запознаха през 2018г. с изискванията на IAF/ILAC A5:11/2013, т. М 6.2.4.1 относно въвеждането на допълнителни критерии за компетентност на техническите оценители и експерти в област „Сертификация на лица“ и направените промени в документи от СУ на ИА БСА. Относно критериите за компетентност единодушното заключение е, че се покриват изискванията на IAF/ILAC A5, ако: В област БРК лицето притежава сертификация III-то ниво за съответния метод; В област заваряване, ако е международен или европейски инженер по заваряване или хабилитирано лице; Има обучение по сертификационната схема по заваряване или БРК.

Коментирани са въпроси във връзка с хармонизирано прилагане на БДС EN ISO/IEC 17024:2012, BAS QR 3, BAS QR 6 и приложимите документи на ЕА, IAF и ILAC.

Участие на членове на ТКА-ОСЛ в Комисии по акредитация на ОСЛ.

Във връзка с попълване на квотата на държавните институции в ТКА-ОСЛ беше прегледана представената информация в BAS Q(A) 6.1.1 по предложение на МОН и след проведени разговори кандидатът беше утвърден като член на ТКА-ОСЛ.

Продължава актуалността относно проучване на възможностите за сертификация на лица в нови области. Мнението на ТКА-ОСЛ е, че при възникване на необходимост да се пристъпи към евентуално включване в състава на ТКА-ОСЛ на нови членове от заинтересовани страни в тази област, при спазване на квотния принцип.

ТКА „Органи за контрол“

Проведено е едно заседание на техническия комитет на 11.01.2018 г., на което са обсъждани:

-Становища за електробезопасност. ТКА е взел решение оценка на съответствието за шини и токопроводители да се прилагат заедно и като допълващи се Наредба № 3 за устройството на електрическите уредби и електропроводните линии (обн., ДВ, бр.90/2004, бр.91/2004 г.) и Наредба № 16-116 за техническа експлоатация на енергообзавеждането (обн., ДВ, бр. 26/2008 г.). Предложението е било прието единодушно.

-Прилагане на ILAC G27:06/2017 за химични фактори работна среда. Становищата на експертите за прилагане на ILAC G27:06/2017 за химични фактори работна среда са, че изискванията за независимост, метрологична проследимост, мерките за осигуряване на качеството, заложи в БДС ISO/IEC 17025 са приложими за: -Контрол на химични агенти във въздуха на работната среда – Линейно-колориметричен метод с индикаторни тръбички; Инструментален метод за директно откриване и измерване на концентрацията на химични агенти; Количествен капков метод за определяне концентрацията на различни аерозоли; Фотометричен метод за определяне концентрацията на химични агенти; Контрол на прах /Инхалабилна и респирабилна фракция/; Определяне на свободен кристален SiO₂ в прах. -За Контрол на води и Контрол на козметични средства и битови химични продукти освен изискванията за независимост, метрологична проследимост, мерките за осигуряване на качеството, заложи в БДС ISO/IEC 17025, е необходимо и валидиране на методите.

През 2018г. е извършен преход от 51 /петдесет и един/ бр. Органи за контрол акредитирани съгласно БДС EN 689:2001 Въздух на работното място.

Членове на Технически комитет по акредитация „органи за контрол“ към Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" представиха писмени становища относно прилагане от ОК на: - Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа; -Наредба за изменение и

допълнение на Наредба № 9 ОТ 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обнародвана в Държавен вестник бр. 6/ 16.01.2018 г.;- Наредба за радиационна защита от 20.02.2018 г. (ДВ бр. 16/ 20.02.2018 г.)

Членовете на ТКА ОК вземат участие в комисии по акредитация съгласно BAS QR 3. За 2018 г. са заседавали 97 комисии за акредитация на Органи за контрол.

ТКА „Лаборатории за калибриране“

През 2018г. ТКА „Лаборатории за калибриране“ при ИА БСА е провело едно заседание (на 29.01.2018г.). За резултатите от заседанието е изготвен Протокол №18/03.02.2018г. По време на заседанието са взети следните решения, по които са предприети действия, както следва:

1. Във връзка с решението за формулиране на обхватите за акредитация за калибриране, да се приеме предложеният текст за решение на ТКА ЛК. Решението да се предложи за одобряване от изп. директор на ИА БСА инж. Ирена Бориславова и да бъде публикувано в интернет-страницата на ИА БСА.

2. Програмата на ТКА „Лаборатории за калибриране“ за 2018г. да се предостави за утвърждаване от изп. директор на ИА БСА инж. Ирена Бориславова.

3. Изготвяне на писмо до БИМ за искане на необходимата информация, за да бъде изпълнена процедурата за включване на БИМ в списъка на потенциалните РТ провайдъри на EA/LC wg cal. EA/LC wg cal. престава да съществува, въпреки това тази инф. може да бъде изготвена и предадена).

4. Да бъде изготвено писмо до БИМ за искане на допълнителна информация за оргонизираните от БИМ изпитвания за пригодност.

5. Да бъде изготвен списък на конкретните ръководства на EA и ILAC, който ИА БСА желае да бъдат преведени от страна на СМБ, който да бъде предоставен за одобряване от управителния съвет на СМБ.

6. На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност за калибриране на прахомери и дебитомери при непрекъснато измерване на газове, поради което тази област на акредитация се приема като неподходяща за доказване на компетентността на лабораториите по този начин и лабораториите извършващи това калибриране трябва да предприемат други мерки за осигуряване на качеството на своята дейност.

ТКА „Лаборатории за изпитване“

Проведено е едно заседание през месец януари 2018г., на което са приети отчет за 2017г. и програма за работата на ТКА за 2018г. (Протокол вх. № 15- 02 – 003В/29.01.2018г.) и са взети 4 бр. решения:

Решения на ТКА „ЛИ“ от януари 2018г.:

На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност за продукт "Стъклени опаковки в контакт с хранителни продукти" за следните характеристики:

- Хидролитична устойчивост;
- Дебелина на стени / дъно на опаковка;
- Външен диаметър на опаковката;
- Височина на опаковката;
- Вътрешен диаметър на гърловината на опаковката;
- Маса;
- Вместимост - гравиметричен метод;
- Вълнообразност по уплътняващата повърхност.

Дейността по изпитването им се определя като област на акредитация, която не е подходяща за доказване компетентността на лабораториите чрез междулабораторни сравнения или изпитвания за пригодност, по смисъла на т. 3.2.3 от BAS QR 18 "Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност" – решението е взето с обикновено мнозинство.

➤ На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност за продукти „Бои, лакове и мазилки“ за характеристика „летливи органични съединения“ – Diethylene glycol, Ethylene glycol и Propylene glycol, поради което дейността по изпитването им се определя като област на акредитация, която не е подходяща за доказване компетентността на лабораториите чрез междулабораторни сравнения или изпитвания за пригодност, по смисъла на т. 3.2.3 от BAS QR 18 “Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност” – решението е взето с обикновено мнозинство.

➤ На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност за продукт „трансформатори“ за следните характеристики:

- съпротивление на намотки с постоянен ток;
- коефициент на трансформация;
- съпротивление на изолацията;
- коефициент на абсорбция;
- капацитет;
- индуцирано напрежение;
- променливо напрежение приложено от външен източник;
- мълниев импулс-пълна, срязна вълна;
- комутационно напрежение;
- честотни характеристики.

Дейността по изпитването им се определя като област на акредитация, която не е подходяща за доказване компетентността на лабораториите чрез междулабораторни сравнения или изпитвания за пригодност, по смисъла на т. 3.2.3 от BAS QR 18 “Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност” – решението е взето с обикновено мнозинство.

➤ На настоящия етап е практически невъзможно осъществяването на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност за продукт “двигатели и генератори” за следните характеристики:

- съпротивление на намотки с постоянен ток;
- съпротивление на изолацията;
- постоянно напрежение;
- измерване на загубите на мощност в статорния пакет.

Дейността по изпитването им се определя като област на акредитация, която не е подходяща за доказване компетентността на лабораториите чрез междулабораторни сравнения или изпитвания за пригодност, по смисъла на т. 3.2.3 от BAS QR 18 “Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност” – решението е взето с обикновено мнозинство.

ТКА „Медицински лаборатории“

За периода има едно заседание на ТКА „Медицински лаборатории“ към ИА БСА, проведено на 12.01.2018 г. със следните решения – обявяване на свободна бройка от квотата на експертите, обсъждане на участието на медицинските лаборатории в междулабораторни сравнителни изпитвания от акредитирани провайдъри и референтни лаборатории, попълване на регистъра на техническите експерти.

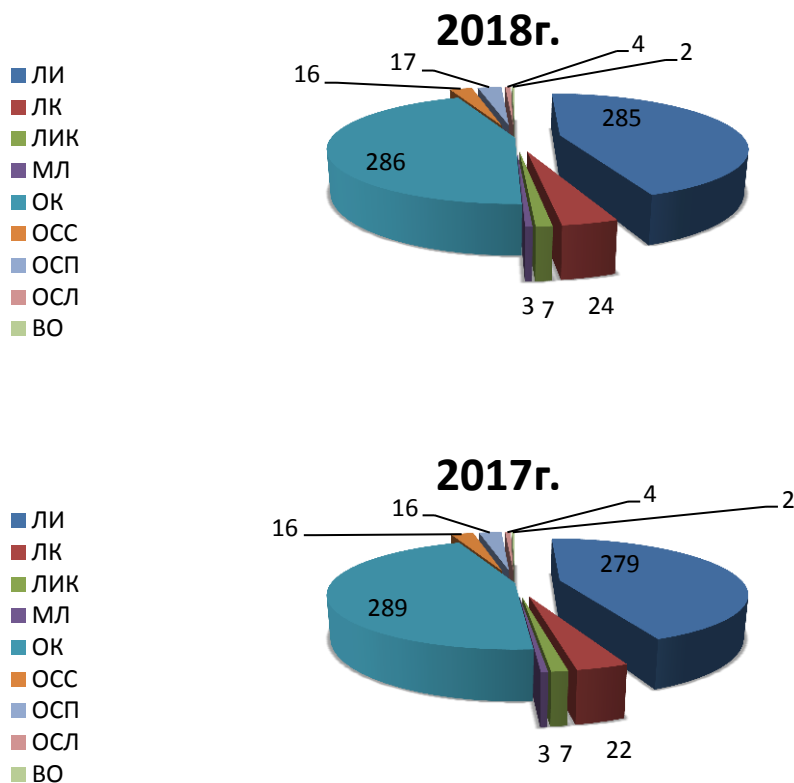
1. АКРЕДИТАЦИЯ НА ОРГАНИ ЗА ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

ОБЩ БРОЙ АКРЕДИТИРАНИ ЛИЦА

Към 31.12.2018г. в Република България работят 644 (638 за 2017) акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието, разпределени по видове области както следва:

- 285 бр. лаборатории за изпитване;
- 24 бр. лаборатории за калибриране;
- 7 бр. лаборатории за изпитване и калибриране;
- 3 бр. медицински лаборатории;

- 286 бр. органи за контрол;
- 16 бр. органи по сертификация на системи;
- 17 бр. органи по сертификация на продукти;
- 4 бр. органи по сертификация на лица и
- 2 бр. верификационни органи.

Агенцията отчита увеличаване в броя на акредитираните ООС спрямо 2017г. с 6 (шест). Най-съществено е увеличаването на броя на акредитираните лаборатории за изпитване с 6 (шест), броя на акредитираните лаборатории за калибриране е увеличен с 2 (два) бр., органите по сертификация на продукти е увеличен с 1 (един) бр., а броят на акредитираните органи за контрол е намален с 3 (три) бр.

Нови области на акредитация:

През 2018 г. е разработена нова дейност - нов обхват на дейността по акредитация на Органи за сертификация на продукти – сертификация на земеделските продукти и храни със защитени географски означения и традиционно специфичен характер и за контрол за съответствие с продуктовата спецификация, съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1151/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

Приложена е процедурата за нови дейности на ИА БСА, във връзка с постъпили заявления от две акредитирани лица в друг обхват.

Проведена е среща по инициатива на МЗХГ, в която представителите на Министерството са изложили необходимостта от акредитация на български контролиращи лица – ОСП, които да извършват сертификация на земеделските продукти и храни със защитени наименования за произход, защитени географски указания и храни с традиционно специфичен характер. Подписано е споразумение за сътрудничество между ИА БСА и МЗХГ.

През 2018г. ИА БСА е акредитирала две ООС за този нов обхват на дейност, съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1151/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА.

ПРОЦЕДУРИ ЗА АКРЕДИТАЦИЯ

Постъпили заявления:

През отчетния период са постъпили общо 207 заявления, от които

- 25 бр. за първоначална акредитация
- 135 бр. за преакредитация/преакредитация с разширяване на обхвата
- 47 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация

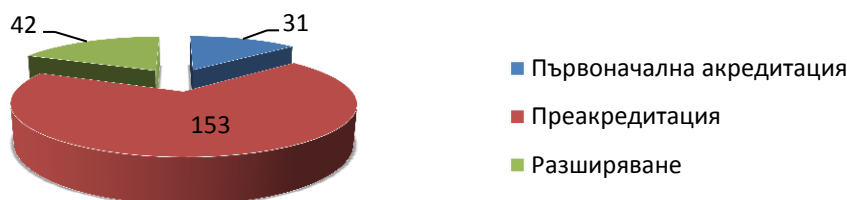
Постъпили заявления 2018г.

ИА БСА отчита поддържане на едно относително постоянно ниво на увеличение на заявленията за акредитация породено от необходимостта от предоставяне на качествени услуги в обхвата на дейност, подкрепено от постигнатото споразумение за взаимно признаване на предоставяните услуги от акредитираните ООС.

За сравнение може в долната графика да се видят постъпилите заявления за предходен период:

Постъпили заявления 2017г.

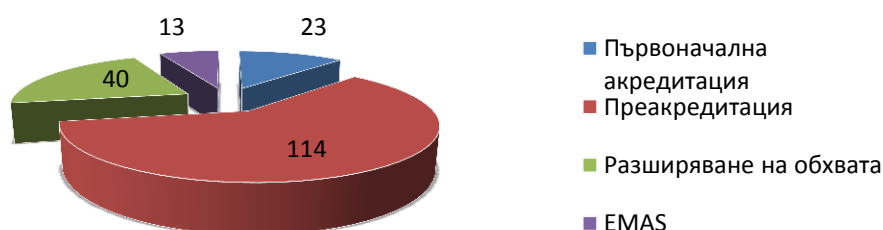

Открити процедури за акредитация:

През отчетния период са открити общо 190 процедури за акредитация, от които

- 23 бр. по заявления за първоначална акредитация
- 114 бр. по заявления за преакредитация и
- 40 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация.
- 13 бр. проверяващи на околната среда (EMAS)
- Отказ от предоставяне на акредитация – 1 за разширяване на обхвата.

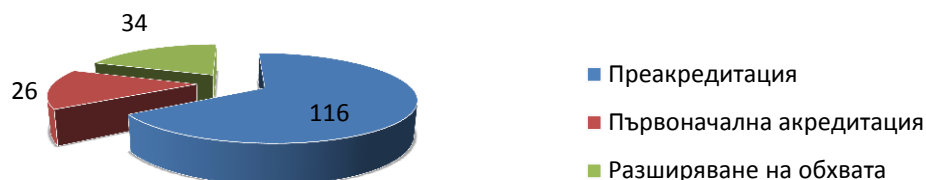
Открити процедури 2018г.

Общият брой на откритите през 2018г. процедури е увеличен с 14 бр. спрямо 2017г., като повече са процедурите за разширяване на обхвата (с 14 бр.), налице са 13 бр. за EMAS, а по-малко са откритите процедури за преакредитация (с 2 бр.).

За сравнение може в долната графика да се види откритите процедури за предходен период:

Открити процедури 2017г.

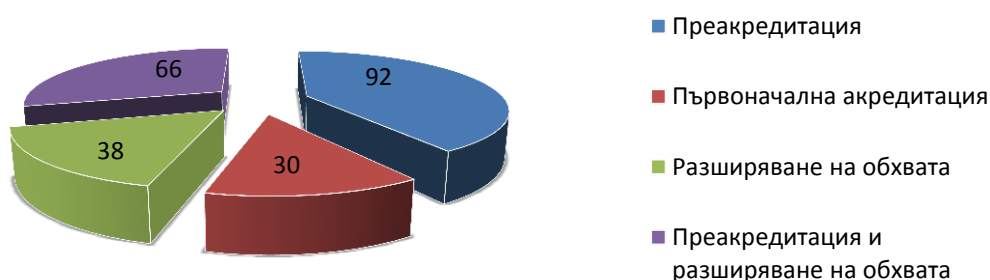

Приключили процедури за акредитация:

През 2018г. са приключили общо 189 процедури за акредитация, от които:

- 30 бр. по заявления за първоначална акредитация
- 92 бр. за преакредитация
- 38 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация
- 66 бр. по заявления за преакредитация и разширяване на обхвата на акредитация

Приключили открити процедури за 2018г.

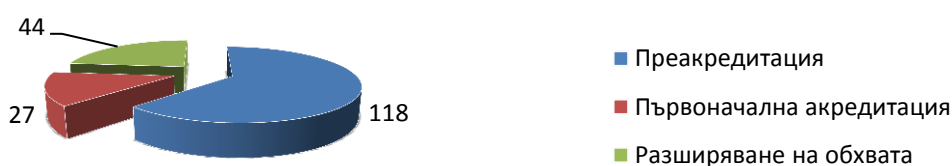

През отчетната 2018 г. са приключили при неспазен срок съгласно Процедура за акредитация:

- 1 броя процедури за акредитация;
- 3 броя процедури за преакредитация;
- 8 броя процедури за преакредитация и разширяване на обхвата на акредитация.
- 4 броя процедури за разширяване на обхвата.
-

За сравнение може да бъдат проследени данните от предходен период:

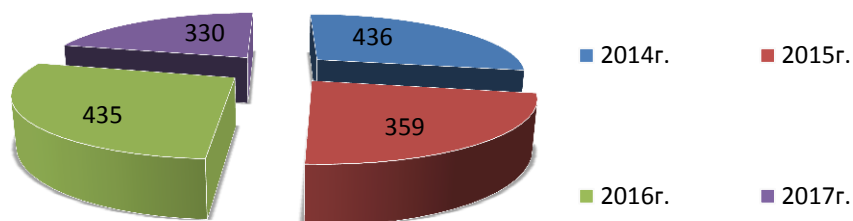
Приключили открити процедури за 2017г.

Издадени сертификати:

През 2018г. са издадени 323 броя сертификати, от които 226 бр. във връзка с открити процедури за: акредитация; преакредитация; преакредитация и разширяване на обхвата; разширяване на обхвата, 35 бр. за ограничение в обхвата на акредитация, 62 бр. за промяна на елемент.

Издадени сертификати 2014г. - 2017г.

За сравнение - Издадени сертификати: 2014г. – 436 бр., 2015г. – 359 бр., 2016г. – 435 бр., 2017 г. – 330 бр.

Политики за преход

През 2018г. агенцията успешно приключи изпълнението на политиката за преход към новите версии на БДС EN ISO/IEC 17021-2:2017, IAF MD 2:2017.

Успешно приключи прехода на акредитираните от ИА БСА органи по сертификация извършващи сертификация на системи за управление на качеството и системи за управление на околната среда съответно по ISO 9001:2015 и ISO 14001:2015.

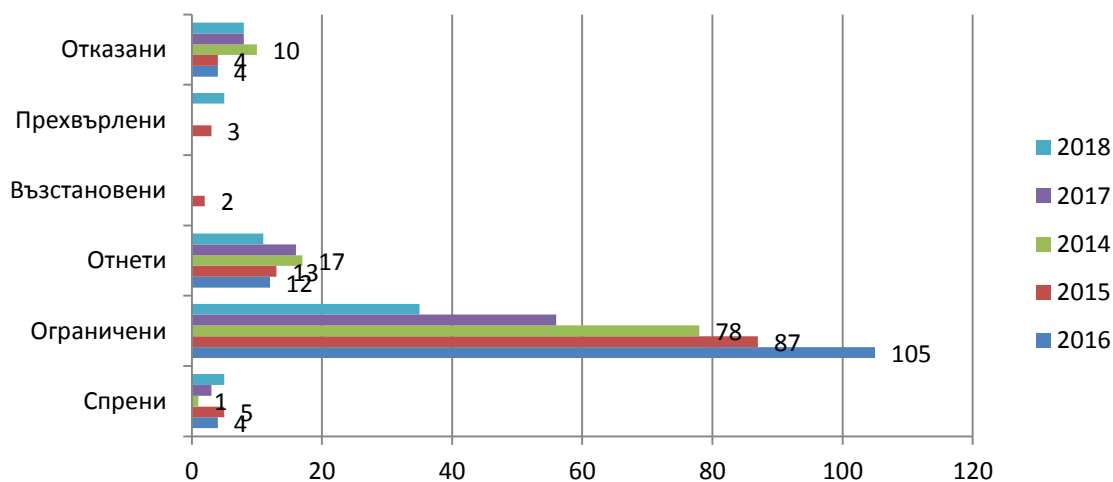
През 2018г. се извърши оценяване на прилагане на изискванията на IAF MD 22. Разработени са и са в процес на прилагане на правила за извършване на миграция от BS OHSAS 18001:2007 към ISO 45001:2018.

Разработени са правила за преход от ISO 50001: 2011 към ISO 50001: 2018 и ISO 22000:2005 към ISO 22000:2018, съгласно решение на IAF

През 2018г. агенцията стартира политиката за преход към БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Беше извършен: анализ на промените, обучение на персонала на ИА БСА и променени всички документи в съответствие с изискванията на стандарта. До 01.07.2018 всички лаборатории представиха плановете си за преход. От 01.08.2018 година агенцията открива процедури съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018, от 01.12.2018 година оценките на място в лабораториите за изпитване и лабораториите за калибриране се извършват съгласно новата версия на стандарта.

Спрени/отнети/отказани/ограничени в обхвата акредитации:

През 2018 г. са отказани 8 бр., спрени 5 бр., ограничени са 35 бр. и са отнети 11 акредитации.

Трансфер

През 2018 година е извършван 1 бр. трансфер на предоставена от друг Национален орган по акредитация към акредитация от ИА БСА по силата на Трансграничните политики на ЕА, ILAC и IAF.

Поддържане на акредитация

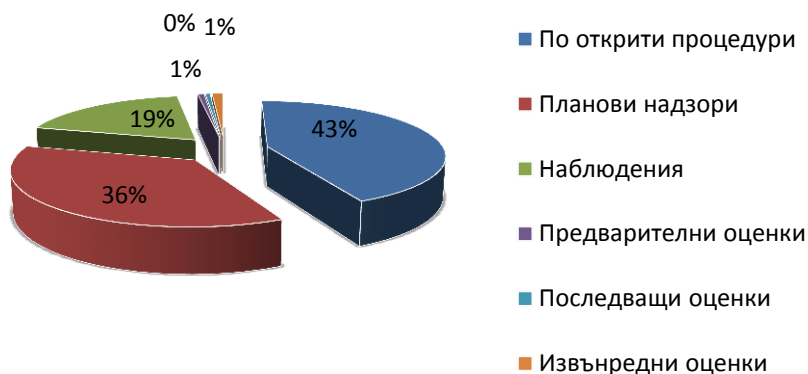
С цел осигуряване на съответствие с изискванията за акредитация през периода на валидност на издадения сертификат за акредитация, агенцията планира и провежда надзорни оценки на място на акредитираните от нея органи за оценяване на съответствието.

През 2018 година са планирани за провеждане 534 броя оценки на място. Проведени са общо 599 оценки, от които:

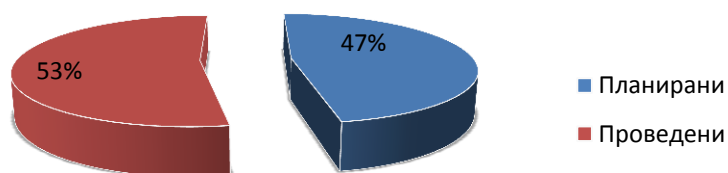
- по открити процедури 254 бр. (34 първоначални акредитации, 111 преакредитация, 16 разширяване на обхвата, 63 преакредитация с разширяване на обхвата, 30 планови надзори с разширяване на обхвата),
- 214 планови надзори,
- 7 извънредни оценки, 3 последващи оценки, 4 предварителни оценки, 6 оценки по документи, 1 планов надзор и извънредна оценка
- 110 наблюдения на дейността.

Оценките за наблюдение на дейността, последващите и извънредните оценки са непланирани.

Проведени оценки

Оценки на място

Направено е препланиране на оценки, което произтича от:

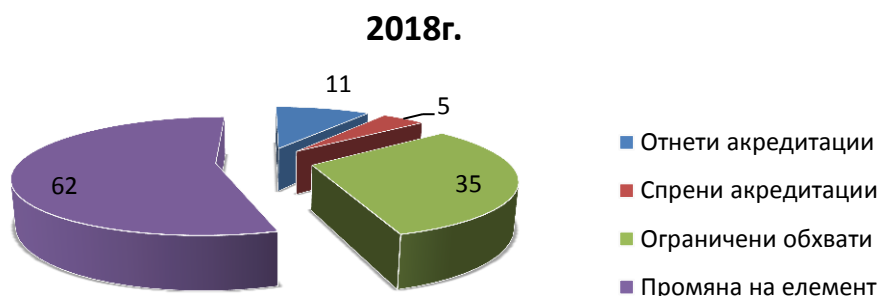
- изразено желание от ООС;
- заболяване на водещ оценител;
- специфична област на акредитация и липса на оценител в планирания период на провеждане на оценката;

- ангажираност на водещи оценители/технически оценители/експерти, поради провеждане на голям брой оценки на място в еднакъв обхват на акредитация по едно и също време;
- във връзка с прехода към новата версия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2018 за лаборатории за изпитване.

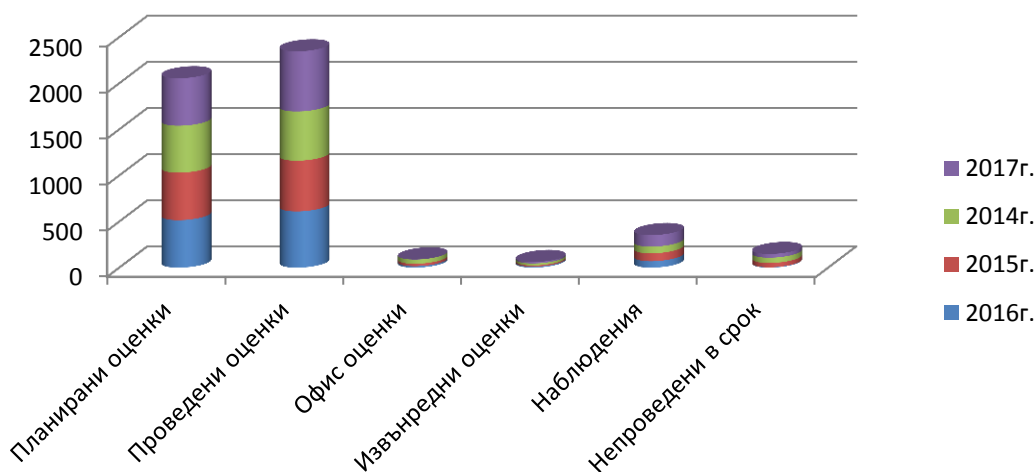
Дейността по поддържане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, предварителни оценки на място, последващи оценки на място, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им.

Резултатът от действията на агенцията по поддържане на акредитацията през 2018г. може да се отчете със следните данни:

- отнети акредитации – 11 бр.
- спрени акредитации за 6 месеца – 5 бр.
- ограничени обхвати на акредитации – 35 бр.
- промяна на елемент – 62 бр.

За сравнение през изминалите 2014-2017

Дейността по поддържане на акредитацията на ООС се изразява освен в изпълнение на планираните надзори и в провеждане на извънредни оценки, проверка и оценка на съобщени промени, проверка на жалби и сигнали, съгласно процедурата за разглеждането им и др. подходящи действия за установяване на съответствие на ООС с изискванията към дейността им.

Проверка на компетентността на акредитираните лаборатории/органи чрез участие в междулабораторни сравнителни изпитвания/изпитвания за пригодност:

ИА БСА изисква от акредитираните органи за оценяване на съответствието (ООС) и от кандидатите за акредитация информация за резултатите от тяхното участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, както и за плановете им да участват в такива. По време на всяка оценка на място екипите на ИА БСА оценяват нивото на участие на ООС в междулабораторни сравнения и действията, които те са предприели в случаи не незадоволително (неуспешно) участие в сравнения.

ИА БСА признава за подходящи междулабораторни сравнения, организирани съгласно изискванията на ISO/IEC 17043 и организирани от:

- Акредитирани провайдери;
- Провайдери, публикувани на старницата на агенцията в интернет, съгласно т. 4.1.12 от процедура BAS QR 18;
- EA, EURAMET и APLAC;
- Организирани/ съорганизиран от структури на Европейската комисия;
- Национални органи/ организации, оторизирани да провеждат сравнения (Национален институт по метрология, Национални референтни лаборатории и др.).

В интернет-страницата на ИА БСА е публикувана информация за акредитирани чуждестранни и български РТ провайдъри в различни области на изпитване с цел подпомагане на избора на ILC/РТ

През 2018г. в ИА БСА не са постъпвали покани за участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, организирани от името на EA. Не са постъпили такива покани за участие до ИА БСА от името на ILAC и APLAC.

През 2018г. от лабораториите извършващи изпитване и калибриране е изисквана информация за техните участия в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност в процеса на акредитация и надзор. Такава информация не е изисквана допълнително с писма от лабораториите.

При постъпване в ИА БСА на предложения за РТ, организирани от чуждестранни провайдъри се изисква информация за това дали те са акредитирани и ако това е така данни за тях се публикуват в страница на ИА БСА. Постъпила е информация от РТ провайдър "ADVANCED TECHNOLOGY GROUP" ООД, който притежава акредитация от славашкия национален акредитационен орган (SNAS), съгласно изискванията на EN ISO/IEC 17043:2010.

В интернет страницата на ИА БСА е актуализирана информацията за български и чуждестранни РТ провайдъри в областта на изпитването и калибрирането. На 15.08.2018г. е публикувана такава информация за акредитирания от SNAS провайдър "ADVANCED TECHNOLOGY GROUP" ООД, работещ в областта на безразрушителните изпитвания.

Актуализирани са приложенията към BAS QR 2 за изискване на информация от лабораториите за изпитване и лабораториите за калибриране за участия в ILC и РТ, във връзка с новата версия на стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2018.

От 01.04.2017г. ИА БСА извършва акредитация на организатори на изпитвания за пригодност, съгласно БДС EN ISO/IEC 17043:2010 Оценка на съответствието. Общи изисквания за изпитванията за пригодност (ISO/IEC 17043:2010 Conformity assessment - General requirements for proficiency testing). Към края на 2018г. не са постъпвали заявки за акредитация на организатори на РТ и не са извършвани оценки на място на организатори на РТ.

Удостоверяване на съответствието с Добрата лабораторна практика:

През отчетния период няма извършвани инспекции на лаборатории и удостоверяване на съответствието на лабораториите с принципите на Добрата лабораторна практика, съгласно Наредба за принципите, инспекцията и удостоверяването на Добрата лабораторна практика (ПМС №207/2004г.)

2. НОВИ ДОКУМЕНТИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ИА БСА

Системата за управление на Агенцията следва и се адаптира към очакванията на потребителите и на изискванията на международните стандарти, които са приложими към органите по акредитация.

Приносът на оценителите, на акредитираните органи и на заинтересованите страни спомагна да се определи посоката на действие на системата за управление.

Също така бяха направени актуализации в системата за управление във връзка с прехода към изискванията от ISO 17011:2004 към ISO 17011:2011

През 2018г. са актуализирани следните вътрешни процедури и инструкции от системата за управление на агенцията:

- Форми за водене на записи към Процедура за акредитация BAS QR 2 – BAS QF 2.1, BAS QA 2.1.1, BAS QA 2.1.2, BAS QA 2.1.3/BAS QF 2.9.5.4 (17025), BAS QA 2.1.4, BAS QA 2.1.5, BAS QA 2.1.6, BAS QA 2.1.7, BAS QA 2.1.8, BAS QA 2.1.9, BAS QA 2.1.10, BAS QF 2.2, BAS QA 2.2.1, BAS QA 2.2.2, BAS QA 2.2.3/ BAS QF 2.9.5.4 (17025), BAS QA 2.2.4, BAS QA 2.2.5, BAS QA 2.2.6, BAS QA 2.2.7, BAS QA 2.2.8, BAS QA 2.2.9, BAS QA 2.2.10, BAS QF 2.3, BAS QF 2.4, BAS QA 2.4.1, BAS QF 2.5, BAS QF 2.6, BAS QF 2.12, BAS QF 2.12.A, BAS QF 2.14, BAS QF 2.8, BAS Q(A) 2.1.13
- Доклади за предварително проучване BAS QF 2.1.1 (17021-1), BAS QF 2.1.1 (17020), BAS QF 2.1.1 (17024), BAS QF 2.1.1 (15189), BAS QF 2.1.1 (17025),
- Доклади за оценка на място BAS QF 2.9.5.4 (17025), BAS QF 2.9.5.4 (17025), BAS QF 2.9.5.4 (17043), BAS QF 2.9.5.4 (17020), BAS QF 2.9.5.4 (17021-1), BAS QF 2.9.5.4 (17065), BAS QF 2.9.5.4 (14065), BAS QF 2.9.5.4 (17024), BAS QF 2.9.5.4 (15189)
- Доклади за промени заявени от ООС BAS QF 2.9.5.5 (чл.36 ЗНАООС), BAS QF 2.9.5.5 (промяна в условията), BAS QF 2.9.5.5 (преход XXXXX);
- BAS QR 7 Процедура за компетентност на водещи оценители, оценители и експерти
- Форми за водене на записи към BAS QR - BAS QF 7.3, BAS QF 7.3(17065), BAS QF 7.3(СУБХ), BAS QF 7.3(СУСИ), BAS QF 7.3(ВО), BAS QF 7.5, BAS QF 7.12, BAS QF 7.14;
- BAS QR 9 Процедура за вътрешен одит
- Форми за водене на записи към BAS QR - BAS Q(F) 9.1, BAS Q(F) 9.2
- Форми свързани с защита на личните данни - BAS Q(A) 16.1, BAS Q(F) 16.1, BAS Q(A) 16.3;
- BAS QR 18 Процедура за провеждане на междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност;
- BAS QR 22 Процедура за оценяване на съответствието с Добрата лабораторна практика;
- BAS QI 2 Инструкция за определяне на времетраенето на оценката на място. Влияещи фактори;
- BAS QI 2 pril.8 Инструкция за оценяване на ООС, които извършват дейност на повече от едно местоположения(multi-site);
- BAS QI 2.2 Инструкция за провеждането на откриващи и закриващи срещи при оценките на място;
- BAS QI 4 Инструкция за критериите и методите на акредитация и надзор на проверяващи по околната среда съгласно регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейският парламент и на съвета;
- BAS QI 21 Инструкция за критериите и методите на акредитация и надзор на организатори на изпитвания за пригодност, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17043.

Актуализираните документи от системата за управление на агенцията с публичен характер са публикувани на страницата на агенцията в интернет, процедурата за акредитация и в държавен вестник.

3. ВЪТРЕШЕН ОДИТ И ПРЕГЛЕД ОТ РЪКОВОДСТВОТО

С цел удовлетворяване на изискванията на т. 5.7 от ISO/IEC 17011:2004 и на основание Процедура на ИА „БСА“ за вътрешен одит BAS QR 9 през декември 2017г. беше проведен вътрешен одит на системата за управление на агенцията съгласно утвърдена от изпълнителния директор годишна програма за вътрешен одит. Като резултат от проведения вътрешен одит всички дейности и отговорности в ИА „БСА“ и съответните обекти бяха оценени по елементите на системата за управление в съответствие с ISO/IEC 17011:2004.

С цел удовлетворяване на изискванията на т. 5.7 от ISO/IEC 17011:2004 и на основание Процедура на ИА „БСА“ за вътрешен одит BAS QR 9 през декември 2018г. – януари 2019- беше проведен вътрешен одит на системата за управление на агенцията съгласно утвърдена от изпълнителния директор годишна програма за вътрешен одит. Като резултат от проведения вътрешен одит всички дейности и отговорности в ИА „БСА“ и съответните обекти бяха оценени по елементите на системата за управление в съответствие с ISO/IEC 17011:2004.

На 02.02.2018г., при спазване на изискванията на ISO/IEC 17011:2004, се проведе преглед от ръководството на системата за управление с цел гарантиране на нейното функциониране в съответствие с изискванията към органите по акредитация.

4. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

За отчетния период специалисти на ИА „БСА“ осъществиха експертна дейност в следните направления:

- Изготвяне на становища по документи на EA, ILAC, IAF и други.
- Участия в заседания на ТК 34 към БИС.
- Участия в Междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие към Министъра на земеделието, храните и горите.
- Участие в РГ 20 на МОСВ.

През 2018г. в ИА БСА не са постъпили покани за участие в междулабораторни сравнения, организирани от името на EA.

5. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През изминалата календарна 2018 г. ИА БСА продължи утвърждаването си в международен аспект, като вследствие на статуса си на пълноправен член на IAF и ILAC, агенцията взе участие в работата на комитетите и работните групи към двете организации, наред с активното си досегашно участие в дейността на работните групи и комитет на EA.

През отчетния период представители на ИА БСА взеха участие в следните международни събития: семинари, конференции и обучения и др.:

I. Участия в заседания на комитетите на Европейската организация за акредитация EA.

1. Комитет за комуникация и публикации на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;
2. Комитет за лаборатории на Европейската организация за акредитация - Заседания на Комитета – участие в 2 заседания ; Заседания на работна група за междулабораторни сравнения в областта на изпитването и работна група за междулабораторни сравнения в областта на калибрирането- участие в 1 заседание;
3. Комитет по сертификация на Европейската организация за акредитация - 2 заседания;
4. Комитет за контрол на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;
4. Среца на Работна група към Комитет за сертификация (EA CC EU ETS)- 1 заседание.

5. Комитет за хоризонтална хармонизация на Европейската организация за акредитация – 2 заседания.

6. Съвет за Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация - 2 заседания.

7. Генерална асамблея на Европейската организация за акредитация – 2 заседания;

II. Участие в работата на съвместната Генерална асамблея на IAF/ILAC

- Пролетна сесия – гр. Франкфурт, Германия;

- Съвместна Генерална асамблея на IAF и ILAC – Сингапур.

III. Други участия

- Участие в заседание на работна група на ЕС по GLP
- Участие на технически оценител в изпълнение на изискванията на EA-2/13 „Трансгранична политика за сътрудничество между членовете на EA“ в оценка провеждана от НОА на Литва и Словения.
- Участие в заседание на Експертна работна група за вътрешния пазар на продукти в Брюксел към ЕК.

IV. Обучения

- EU ETS Форум - обучение в областта на мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт - гр. Брюксел, Белгия.

Курсове, хармонизиращи срещи и обучения:

1. ИА БСА и Търговско-промишлена палата, Стара Загора - курс на тема „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход“ - 19 март - 20 март 2018 г. – гр. Стара Загора.

2. ИА БСА и Съюз на метролозите в България - курс на тема „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход“ - 27 - 28 март 2018 г.

3. Курс на тема „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход“ - 12 - 13 април 2018 г.

4. ИА БСА съвместно със СЪЮЗА НА СТРОИТЕЛНИТЕ ЛАБОРАТОРНИ СПЕЦИАЛИСТИ В БЪЛГАРИЯ - курс „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход“ - 16 - 17 април 2018 г.

5. ИА БСА съвместно с Евро-Алианс ООД организира курс на тема „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход. Нова версия на БДС EN ISO 19011:2018 „Указания за извършване на одит на системи за управление“ (ISO 19011:2018)“ - 08 - 09 ноември 2018 г.

6. ИА БСА съвместно със СЪЮЗА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО КАЧЕСТВОТО В БЪЛГАРИЯ (ССКБ) курс „Нова версия на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подход на ИА БСА за преход. Вътрешни одити съгласно новата версия на БДС EN ISO 19011:2018“ - 05 - 06 декември 2018 г.

7. ИА БСА съвместно със СЪЮЗА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО КАЧЕСТВОТО В БЪЛГАРИЯ (ССКБ) курс „Изисквания за дейността на различните видове органи, извършващи контрол съгласно БДС EN ISO/IEC 17020:2012. Вътрешни одити съгласно новата версия на БДС EN ISO 19011:2018“ - 06 - 07 декември 2018 г.

8. Обучение : „ ЛАБОРАТОРИИ ЗА ИЗПИТВАНЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА БДС EN ISO/IEC 17025:2018 И МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАТОРИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА БДС EN ISO 15189:2012“ - 17-18 декември 2018 г.

9. 05.01.2018 г. Хармонизираща среща за ВО/логостици и служители на ИА БСА

10. 23.01.2018 г. Обучение на членове на КА и КВ

- 11.31.01.2018 Обучение на ВО и служители на ИА БСА за подход за провеждане на преход от акредитация, съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2005 към БДС EN ISO/IEC 17025:2018
- 12.31.01.2018 Хармонизираща среща в област Органи за оценка на съответствието
- 13.12-16.02.2018 Обучение на ВО/логистици и служители на ИА БСА по 17011 и процедури на ИА БСА
- 14.30.03.2018 Обучение на ВО/ТО/ТЕ на тема Нови изисквания на БДС EN ISO/IEC 17025:2018
- 15.23.04.2018 Обучение на ВО/ТО/ТЕ на тема Нови изисквания на БДС EN ISO/IEC 17025:2018
- 16.21.05.2018 - МОДУЛ А Изисквания към органа по акредитация
- 17.22.05.2018 - МОДУЛ В по БДС EN ISO/IEC 17020:2012
- 18.21.06.2018- Хармонизираща среща за прилагане на БДС EN 14181 "Емисии от стационарни източници. Осигуряване на качеството на автоматични системи за измерване" при провеждане на процедури QAL 2 и AST , проведена съвместно със Съюза на метролозите в България
- 19.22.06.2018- Хармонизираща среща Лаборатории за калибриране.
- 20.22.06.2018- МОДУЛ В БДС EN ISO/IEC 17065:2012
- 21.29.06.2018 - Хармонизираща среща по БДС EN ISO/IEC 17065:2012
- 22.16.07.2018 - Хармонизираща среща на ВО/ТО/ТЕ в област акредитация на OCC по БДС EN ISO/IEC 17021-1:2015. Изисквания за миграция към ISO 44001:2018 и MD 22
- 23.6-7.08.2018 Обучение на ВО по БДС EN ISO/IEC 17025:2018
- 24.8-11.08.2018 - Обучение на ВО и служители на ИА БСА БДС EN ISO/IEC 17011:2018
- 25.17.09.2018 - Семинар (информационна среща) съвместно със ССКБ на тема „Нова версия на БДС ISO 45001:2018. Подход на ИА БСА за преход“
- 26.12-13.11.2018 - Обучение на ВО и служители на ИА БСА по регламент 1221/2009 и БДС EN ISO/IEC 17021-1
- 27.14-15.12.2018 - Обучение на водещи оценители, външни водещи оценители и служители на тема "Въвеждане на новите изисквания на ISO/IEC 17011:2017 в системата на управление на ИА БСА"

V. Участия в оценки от името на друг НОА в изпълнение на изискванията на ЕА-2/13 „Трансгранична политика за сътрудничество между членовете на ЕА“ и IAF:

- НОА на Румъния (RENAR) – 3 бр.
- НОА на Италия (Accredia) - 1 бр. участие на служител на ИА БСА в качеството си на технически експерт.

VI. Двустранно сътрудничество:

През 2018 г. ИА БСА продължи своята политика за укрепване на сътрудничеството и разширяване на обхвата на взаимодействие с партньорските организации и заинтересованите страни. Агенцията успешно си сътрудничи с националните органи по акредитация, членове на ЕА, като нов приоритет ще е установяване на сътрудничество с органи по акредитация, членове на IAF и ILAC.

Предстои подписване на споразумения за сътрудничество с НОА на Иран, Италия, Словакия, Монголия, Молдова, Словения, Виетнам, Индия и САЩ. С подписването им се цели обмен на информация и опит, размяна на посещения на персонал, взаимно участие в програмите за обучение и курсове за персонала, реализация на съвместни проекти, участия в междулабораторни сравнения и др.

През месец октомври 2018 г. експерти от агенцията участваха в работно посещение в Беларуския държавен център за акредитация. В изпълнение на Меморандума за разбирателство, подписан през януари 2016г. бяха проведени срещи в офисите на

Беларуския държавен център за акредитация по теми, предварително съгласувани с двете страни.

През 2018 г. ИА БСА подписа **Меморандум за сътрудничество с Министерство на регионалното развитие и благоустройство** с цел ефективно изпълнение на определените им функции и задачи в националната нормативна уредба и правото на Европейския съюз (ЕС). Страните се споразумяха да обединят своите усилия и да координират действията си за осигуряването на качествена оценка на компетентността на кандидатите за оправомощаване и нотификация, на контрола и надзора на дейността на органите за оценяване на строителни продукти, оправомощени и/или нотифицирани от Република България пред Европейската комисия (ЕК) и държавите-членки на ЕС, при заявено тяхно желание за акредитация за целите на нотификацията.

През 2018 г. ИА БСА подписа Меморандум за сътрудничество със следните органи и организации:

- Сдружение „Съюз на строителните лабораторни специалисти в България“;
- Съюз на метролозите в България;
- Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“;
- Сдружение Буллаб;
- Търговско-промишлена палата – Стара Загора;
- Център за управление и професионално обучение ЕАД.

6. УЧАСТИЕ НА ИА БСА В ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМИ

На 17.05.2017 г. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ /ИА БСА/ стартира изпълнението на проект BG16RFOP002-2.008-0001 „Повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията“, финансиран по Приоритетна ос „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“2014-2020.

Основната цел на проекта е да допринесе за повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията от ИА БСА.

За изпълнение на основната си цел, проекта предвижда комплекс от мерки за подобряване инфраструктурата по качество, а от там за повишаване ефективността и ефикасността на услугите, предоставяни на българските предприятия в областта на акредитацията. Мерките включват: провеждане на специализирани информационни събития и обучения за потребители на услугите по акредитация; популяризиране ролята и значението на акредитацията за гарантиране спокойствието на крайният потребител на стоки и услуги; внедряване на съвременни ИКТ решения, необходими за ефективното управление на услугите, предоставени на бизнеса; провеждане на 20 проучвания в областите „изпитване“ и „калибриране“ за оценка на съответствието на предоставяните услуги чрез междулабораторни сравнения в областите на изпитване; въвеждане на нова дейност за ИА БСА - акредитация за целите на нотификацията, други.

Проектът е с бюджет от 3 791 765.700 лева и ще се изпълни в рамките на 30 месеца, като ще надгради изпълнените до момента проекти, реализирани от Кандидата по предходния оперативен период.

7. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Поддържане на публични регистри

Агенцията поддържа актуални публични регистри в секция „Регистри“ на интернет страницата си както следва:

- публичен регистър на лицата с предоставена, ограничена, временно ограничена, спряна или отнета акредитация;

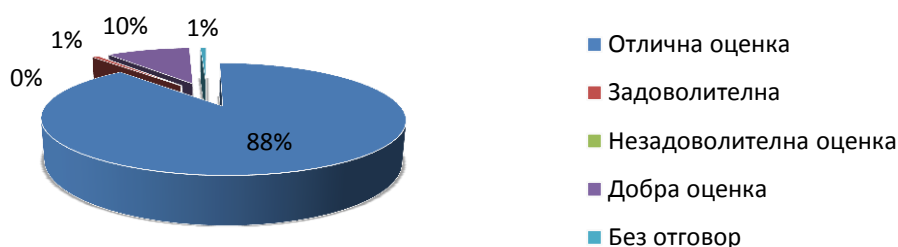
- електронен регистър за акредитираните верификационни органи
- електронен регистър на независимите акредитирани проверяващи по околна среда – в съответствие с изискванията на чл. 135, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда във връзка с прилагане на Наредбата за националната схема за управление по околна среда и одитиране;
- публичен регистър на лицата, за които е удостоверено съответствие с Добрата лабораторна практика.

Връзка с клиенти:

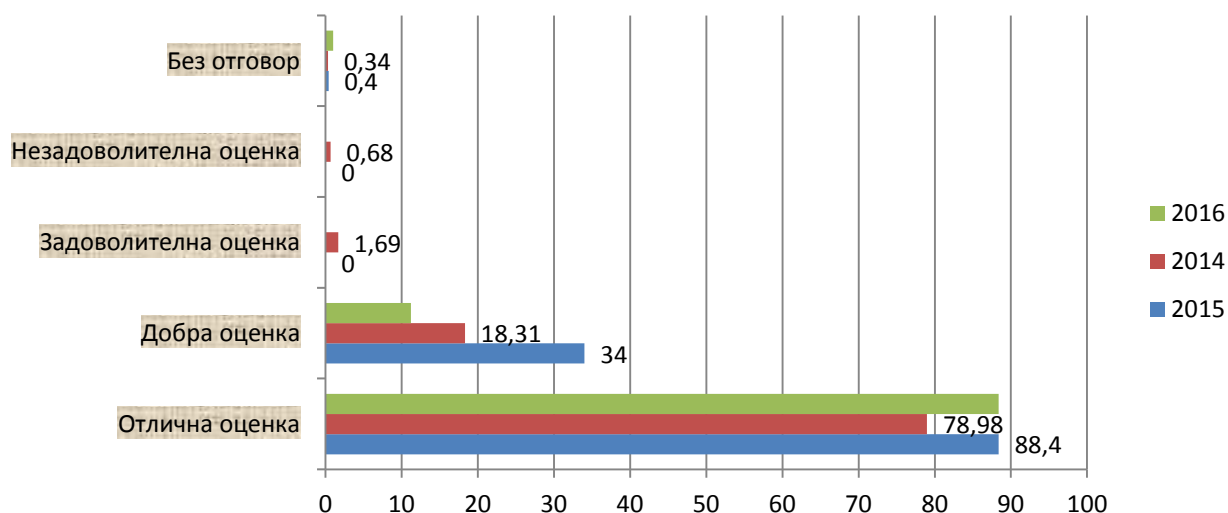
С цел усъвършенстване на услугите, предоставяни от агенцията, функционира система за измерване удовлетвореността на клиентите от услугите, предоставяни от ИА БСА. Връзката се осъществява посредством лист за обратна връзка. Информацията от листовите за обратна връзка е полезна за постоянното усъвършенстване на системата за управление.

През отчетния период в агенцията за 599 оценки на място са представени 279 бр. Листове за обратна връзка, от които 247 бр. (89 %) с отлична оценка, 28 бр. (10%) с добра оценка, 2 бр. със задоволителна оценка (0,7%), 0 бр. с незадоволителна оценка и 2 бр. без отговор по отношение на оценяване на системата за управление на съответните ООС и начина на провеждане на оценката на място от членовете на екипа по оценяване.

Резултати от листове за обратна връзка 2018г.

За сравнение може да се проследят данни от предходни периоди в проценти, както следва:

9 юни - Международния ден на Акредитацията:

На 9 юни се отбелязва Световния ден на акредитацията, глобална инициатива, създадена съвместно от Международния акредитационен форум (IAF) и Международна организация за акредитация на лаборатории (ILAC). Темата на кампанията за 2018г. се провежда под мотото „Акредитацията: осигуряване по-безопасен свят“.

Българска служба за акредитация организира специално събитие по повод 20 години от създаването на Агенцията и Световния ден на акредитацията, което се проведе на 11 юни 2018 г. в Дома на науката и техниката, гр. София. Взеха участие редица видни личности имащи отношение по процеса по акредитация и взели участие в създаване и развитие на Българската служба по акредитация. На част от поканените гости и присъстващите се върчиха специални юбилейни монети изработени за целта от Печатницата на БНБ.

Информационни събития за популяризиране на дейността на ИА БСА:

През 2018 г. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ продължи редовното провеждане на информационни срещи за популяризиране на дейностите по акредитирани услуги по оценка на съответствието.

В рамките на годината се проведе общо 10 информационни срещи за представители на бизнеса и на лицата, заинтересовани от процеса по акредитация.

1. 30 януари 2018г. - гр. Враца
2. 01 февруари 2018г. гр. Пловдив
3. 15 февруари 2018г. гр. София
4. 22 март 2018г. гр. Варна
5. 23 март 2018г. гр. Бургас
6. 29 март 2018г. гр. София
7. 08 юни 2018 г. град Русе
8. Съвместно със Съюза на специалистите по качеството в България - семинар (информационна среща) на тема „Нова версия на БДС ISO 45001:2018. Подход на ИА БСА за преход“ - 17 септември 2018г. – гр. София
9. 23 ноември 2018 г. гр. Русе
10. 29 ноември 2018 г. град София

8. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНА ДЕЙНОСТ

Административна дейност на ИА БСА

За периода – календарната 2017 г. са извършени единствено услуги по акредитация, като обобщената информация относно административно-деловодната дейност е както следва:

Приети заявления 01.01.2018 до 31.12.2018 - общ брой- 207 броя, като от тях:

- Първоначална акредитация - 25 броя
- Преакредитация и разширение- 135 броя
- Разширение на обхвата - 47 броя/

Открити процедури за периода 01.01.2018 до 31.12.2018 - общ брой ОП -176 броя

- Първоначална акредитация - 26 броя
- Преакредитация и разширение- 116 броя
- Разширение на обхвата - 34 броя

Обща деловодна дейност извън специализирано деловодство

- Постъпили преписки и отговори по тях – **1 440 броя**.
- Изходящи преписки – **764 броя**

Правна дейност на ИА БСА за 2018г.

През изминалия отчетен период Агенцията е предприела всички законови мерки по защита на държавния интерес и недопускане нарушаването на финансовия и правен интерес на ИА БСА, като по всички правни спорове са предприемани в изискуемите срокове действия по съответния законов ред. Агенцията към началото на 2018г. е страна по следните дела:

А/ВИСЯЩИ ДЕЛА

I. АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ ГРАД

Общо: - 1 административно дело

Страни: юридическо лице с/у ИА БСА

Предмет: оспорване законосъобразност на заповед

Фаза на развитие в инстанцията: Насрочено заседание 2019г.

IV. СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

1. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Общо – 2 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: искове по ЗЗД, ГПК

Предприети действия – депозираны иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Насрочено заседание 2019г.

2. ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ/ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА

Производства по чл. 417 ГПК

Общо – 7 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: задължения на длъжници по договори, задължения на длъжници като клиенти на ИА БСА.

Предприети действия - депозираны иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Издадени ЗНИ и изпълнителни листа, образувани изпълнителни дела при ЧСИ; депозираны искове по чл. 422 ГПК.

V. РАЙОННИ СЪДИЛИЩА

ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА

Производства по чл. 417 ГПК

Общо – 13 бр.

Страни – ИА БСА, юридически лица

Предмет: задължения на длъжници по договори, задължения на длъжници като клиенти на ИА БСА.

Предприети действия - депозираны иски молби, жалби, искания и др.

Фаза на развитие в инстанцията – Издадени ЗНИ и изпълнителни листа; депозираны искове по чл. 422 ГПК.

РАЙОНЕН СЪД - ГР.ПЛОВДИВ – 2 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ВАРНА – 2 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.БУРГАС – 2 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ПЛЕВЕН – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.СМОЛЯН – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ПАВЛИКЕНИ – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ГАБРОВО – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.СИЛИСТРА – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.СТАРА ЗАГОРА – 1 бр.

РАЙОНЕН СЪД – ГР.ВИДИН – 1 бр.

Б/ПРИКЛЮЧИЛИ СЪДЕБНИ ДЕЛА

Общо – 3 бр..

Софийски Районен Съд – 3бр.

Страни – ИА БСА и физически лица

Предмет: искове по ЗЗД, ГПК,

Фаза на развитие - Постановен съдебен акт и влязъл в сила съдебен акт

В/. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДЕЛА

I. С взыскател ИА БСА

Общо – 6 бр.

Страни – ИА БСА, физически и юридически лица

Предмет: искове към длъжници

Предприети действия – заведени изпълнителни дела и предприети действия по събиране на вземанията.

II.С длъжник ИА БСА

Към настоящия момент в ИА БСА няма депозирани изпълнителни листа, по които да не е извършено плащане.

ИА БСА е предоставила информация от значение за изясняване на фактическата страна от дела и/или попълването им с доказателства по искане на Административен съд – София, Софийски районен съд, Районен съд – Девня, в качеството си на националния орган по акредитация на Република България в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент – 7 искания.

9. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМА 5 „ИНФРАСТРУКТУРА ПО КАЧЕСТВОТО В ПОДКРЕПА РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА“, ПОЛИТИКА „УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ“

Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Като част от структурата на държавната администрация и Национален орган по акредитация за Република България (съгласно Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието (ДВ, бр. 41/2010) ИА БСА с дейността си допринася за постигане на следните цели на програмата „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“.

Цел №1: Осигуряване на акредитация на органи за оценяване на съответствието при спазване на изискванията на хармонизираните стандарти.

Цел №2: Създаване и поддържане на доверие в техническата компетентност на органи за оценяване на съответствието, намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация.

Цел №3: Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието

Цел №4: Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти

По всички поставени цели са предприети необходимите действия за постигането им, като те могат да се систематизират по следния начин:

➤ Акредитация и поддържане на акредитация на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието;

➤ Поддържане на високо ниво на компетентност в целия процес на акредитация и към укрепване на доверието в агенцията като служба, която гарантира сертификат за акредитация, признат и достатъчен за цялата територия на ЕС, както и за

създаване на предпоставки и условия за извършване на оценяване на ООС в законовата област, съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008;

➤ Поддържане на членство в ЕА;

➤ Поддържане на статута на Агенцията като страна по Многостранното споразумение с Европейската организация за акредитация (ЕА-МЛА) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие. Това прави факт признаването на дейността на всички акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието (ООС) във всички области на акредитация, в които ЕА-МЛА действа. Споразумението улеснява свободното движение на продукти и услуги в Европа и останалия свят. То елиминира нуждата доставчиците на стоки и услуги, и самите стоки и услуги да бъдат сертифицирани или изпитвани във всяка държава, в която се пускат на пазара. С други думи, всеки продукт или услуга, носещи символа на Органа по акредитация на сертификата или протокола от изпитване, които бъдат експортирани в друга държава, ще бъдат приети без да бъдат обект на допълнителни изпитвания, контрол или сертификация.

Считано от 03.10.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC) и страна на Споразумението за взаимно признаване на ILAC (ILAC MR) за области: Лаборатории за изпитване, Лаборатории за калибриране, Медицински лаборатории, Органи за контрол.

Считано от 08.09.2016г. ИА БСА е пълноправен член на Международния акредитационен форум (IAF) и от 20.10.2016г. е страна по Многостранното споразумение на IAF (IAF MLA) за област Органи по сертификация на лица.

Изпълнението на Цел №3 и Цел №4 е свързано със спазване на процедурите и изискванията към тях съгласно въведената система за управление на ИА БСА.

10. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Финансово стопанската дейност на БСА е свързана с осигуряване на дейността възложена съобразно действащото Многостранно споразумение с Европейската организация за акредитация (ЕА-МЛА) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие, действащото българско и европейско законодателство и нормативна рамка. С оглед на това осигуряване в Агенцията се предприемат мерки за поддържане в добро състояние на материално-техническата база, въпреки че наличната компютърна техника не е обновявана поради ограничения бюджет и липсата на утвърдени капиталови средства. Към настоящия момент служителите на Агенцията работят в условията на съществуваща реална възможност от възникване на невъзстановима повреда на компютърна техника, в следствие на която да бъде нарушен установеният ефективен ритъмна работа на част от персонала и да се стигне до невъзможност до изпълняване на задължения на ИА БСА.

Отчет на основните параметри на бюджета

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (ИА БСА, Агенцията) е юридическо лице със седалище гр. София, второстепенен разпоредител с бюджет към Министъра на икономиката. Ежегодно Министъра, в качеството си на първостепенен разпоредител с бюджет, утвърждава бюджет на Агенцията за осъществяване на акредитация и изпълнението в пълен обем на поставените задачи.

Издържката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

➤ Приходи на ИА БСА

Приходите на агенцията за изтеклия периода са формирани от постъпления от услуги, свързани с предоставяне на услуги по акредитация. Цените на услугите, предоставяни от ИА БСА са определени в Ценоразпис (BAS QR 8), одобрен от съвета по акредитация и утвърден от изпълнителния директор, съгласно разпоредбите на Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

За изтеклия периода извършените и фактурирани дейности на ИА БСА са в размер на 2 751 010 лв., което представлява преизпълнение на плана за приходи с над 6% – по уточнен план 2 607 000 лв.. От тях са събрани и реално са постъпили в сметката на ИА БСА приходи в размер **на 2 785 300 лева**. Постъпилите в по-малко приходи се дължи на невъзможността на част от акредитираните лица да заплащат таксите своевременно и изцяло, за което са предприети съответните законови действия от страна на ИА БСА по събиране на начислените плащания и валидността на предоставената акредитация. Голямо влияние по несъбраните и фактурирани вземания оказва факта, че при проведен вътрешен одит на изпълнението на бюджета на ИА БСА за 2014 г. от екип на Дирекция „Вътрешен одит“, Министерство на икономиката, е изразено мнение относно изпращането на фактурите на клиентите чрез „Български пощи“ ЕАД като неефективно изразходване на средства, както и че разходооправдателния документ следва да се изпраща по електронен път, с цел икономия. В тази връзка немалък брой клиенти на Агенцията извършват разплащания на дължимите по издадени към тях фактури след получаване на оригинал на фактура, а не при изпращането им по електронен път, което за последното тримесечие на 2017г. реално се води до заплащане в следващ отчетен период.

➤ **Разходи**

Общият размер на извършените разходи по бюджет за 2018 г. е 1 269 763 лв. Същите се разпределят по направления, както следва:

• за заплати и др. възнаграждения на персонала	636 923 лв.
• за осигурителни плащания	145 277 лв.
• за текуща издръжка	424 007 лв.
• платени държавни и общински данъци	12 468 лв.
• за членски внос	51 088 лв.

➤ **Плащания към персонала (за заплати и др.възнаграждения, включително и осигурителни)**

Голям дял от общите разходи – 50, 16 %, са свързани с плащания към персонала (заплати, обезщетения и др.), нает по трудови и служебни правоотношения, както и с възнаграждения на привлечения външен персонал (оценители и експерти), предвид естеството на дейността на ИА БСА. За осъществяване на основната си дейност по акредитация, ИА БСА привлича по граждански договори външни експерти в качеството им на водещи оценители, технически оценители или експерти, компетентни в различни области на икономиката, в които икономическите оператори заявяват акредитация. Размерът на възнаграждението им се изчислява на базата на определена часова ставка, дефинирана във вътрешен акт на агенцията.

В сравнение с предходната 2017 г. разходите през 2018 г., свързани с плащанията към персонала са намалени незначително с под 0,5 %, като се запазва порядъка на изразходените финансови средства. Полученото увеличение на разходите като цяло е свързано с реалното постигнато намаление на издръжката и увеличени разходи за осигуряване на дейността като цяло – с 77 086 лв. Това увеличение е с около 6%, което имайки предвид миналогодишното – през 2017 г. с над 27,87% намаление на разходите, все още запазва разходите на Агенцията с над 20% намаление съобразно средногодишните за последния петгодишен период. Въпреки това все още Агенцията с **недостъгчен ресурс за адекватно заплащане** както на вътрешен, така и на

привлечен персонал което в кратък срок може да доведе до реална невъзможност от осигуряване на ефективен работен процес и ефикасни мерки за обезпечаване на енободимата компетентност съгласно изискванията на международната нормативна рамка в областта на оценката на съответствие.

Разходите за осигурителни плащания представляват 11,44 % от общите разходи на Агенцията през отчетния период на текущата година и са производна величина на изразходваните средства за плащания към персонала (щатен и нает). За сравнение разходите свързани с плащанията към персонала за 2018г. в сравнение с 2016 г., са с намаление от 0,36% - същото ниво на разходите за плащания на агенцията от общите разходи.

➤ **Средства за текуща издръжка**

Разходваните средства за текуща издръжка на агенцията през 2017 г. представляват 33,39 % от общия размер на разходите, като включват:

- разходи за осигуряване на най-необходимите материали и консумативи в пряката ежедневна работа на администрацията;
- разходи за външни услуги, електро и топлоенергия, вода, телекомуникационни и телеграфопощенски услуги, поддържане на компютърната техника и други външни услуги;
- разходи за командировки;
- текущ ремонт на предоставените активи на агенцията;
- разходи за квалификация и преквалификация за персонала;
- разходи за данъци, такси административни санкции;

Средства за членски внос в Европейската организация за акредитация (ЕА)

Като пълноправен член на Европейската организация за акредитация ИА БСА заплаща годишна такса за членски внос, която се изчислява съгласно правила на ЕА за определяне на годишни такси, основаващи се на комбинация от UN коефициент (в зависимост от статута на икономиката на страната, в която оперира Националният орган по акредитация) и категория, определена от броя на областите на акредитация, за които агенцията е страна по Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (ЕА МЛА). Годишната такса за членски внос за 2018г. е платена през второто шестмесечие на 2017 г., като в тази година успя да се заплати и дължимия членски внос за 2019 г. в размер на 30 737 лв. , с което заплатения членски внос през периода заедно със заплатените суми за членски внос към БИС (600 лв.) IAF (4458) и ILAC (15 293 лв.) е в размер общо на 51 088 лева. Платените средства представляват около 4 % от общия размер на разходите за 2018 г., което като абсолютна стойност спрямо останалите разходи по пера е с относително малка тежест, но е дължим и постоянен разход.

Средства за капиталови разходи

През 2018 година в плана на бюджет за четвърта поредна година няма утвърдени и разходвани средства за капиталови разходи от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ което води до реален проблем при осигуряване на ефективна и ефикасна дейност. В резултат на усилията на ръководството на БСА и с цел подобряване на дейността на Агенцията се получи в края на декември 2017г. корекция на бюджета – увеличение в размер на 275 000 лв.

11.УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ, ПОСТОЯНЕН ПЕРСОНАЛ, ТЕХНИЧЕСКИ ОЦЕНИТЕЛИ И ЕКСПЕРТИ

Ефикасно управление на човешките ресурси чрез привличане на постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА:

В настоящия момент състоянието на числения състав на ИА БСА е както следва:

Постоянен персонал

Щатният персонал към 02.02.2018г. на Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е 39 щатни бройки - 2 бройки по трудово правоотношение и 37 – по служебно правоотношение при следното разпределение по структурните звена в агенцията:

I. Дирекция "Административно-правно и финансово-стопанско обслужване" /АПФСО/

Обща численост	Заети щатни бройки	Извън щатни / граждански договори
8	8	3 бр. извън щатни / граждански договори сключени през 2017

Дирекция АПФСО включва следните длъжности:

- Директор - 1
- Главен счетоводител - 1
- Главен експерт - 2
- Главен експерт "Човешки ресурси" - 1
- Старши счетоводител - 1
- Старши експерт - 1
- Младши експерт - 1

ГРАЖДАНСКИ ДОГОВОРИ

- адвокат от САК /юрист/ - 1
- хигиенист - 2
- стенограф - 1
- сервиз на ЕКАФП - 1
- технически сътрудник - 1
- одитори - 4
- консултантски услуги - 4
- договори за доставка и услуги - 4

Дирекция АПФСО изпълнява функции по административно, правно-нормативно, финансово-счетоводно и кадрово осигуряване на дейността на агенцията и на външните оценители/експерти.

II. Дирекция "Акредитация на органи за оценяване на съответствието" /АООС/.

Дирекция АООС организира оценяването на поискалите акредитация Органи за оценка на съответствието при спазване изискванията на процедурата за акредитация на ИА БСА; води регистър на сертификатите за акредитация и публикува информация за тях; осъществява надзор на акредитираните лаборатории, органи и проверяващи по околна среда за спазване на условията, при които са акредитирани; осъществява международна дейност със сродни организации и институции за създаване на условия за международно признаване на издадените документи.

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
28	20	8

Дирекция "Акредитация на органи за оценяване на съответствието" има следната структура:

- Директор - 1

Отдел "Инспекция и оценяване" /ИО/

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
16	11	5

Отделът включва следните длъжности:

- началник отдел ИО - 1
- държавен инспектор - 2
- главен инспектор - 8
- старши инспектор - 5

Отдел „Планиране и мониторинг“ /ПМ/

Обща численост	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
11	7	4

Отделът включва следните длъжности:

- началник отдел ПМ - 1
- главен инспектор - 3
- старши инспектор (за хора с трайни увреждания) - 1
- старши инспектор - 6

Съгласно ПМС № 66 от 1996г. за кадрово осигуряване на някои дейности в бюджетните организации, ИА БСА ползва трима извънщатни служители –двама изпълнители и един технически сътрудник.

В началото на 2018г. актуализация на работните заплати е извършена със средно 7%.

През 2018г. допълнителни възнаграждения за постигнати резултати са изплащани 2 пъти.

За осигуряване дейността по акредитация ИА БСА разполага с 20 бр. щатни водещи оценители и действащи сключени договори с 18 външни водещи оценители и 554 външни технически оценители и експерти. За периода са сключени 33 нови договора с външни технически оценители и експерти.

През 2018г. няма промяна в управленския екип на ИА БСА. Освободени през 2018г. са общо 6 служители, назначени 6. Все още Агенцията е в условията на сериозен недостиг на щатни бройки, като наличния ресурс е претоварен с възложени отговорности.

Организиране на курсове, семинари и конференции и други форми на обучение в областта на акредитацията:

Разработване на модули за обучение и провеждане на курсове за вътрешни и външни водещи оценители и оценители за ИА БСА, съгласно критериите на ЕА:

През 2018 година са проведени 29 обучения с общо над 1000 участника – включва обучения на водещи оценители, служители, технически оценители и експерти, хармонизиращи срещи и съвместни обучения по теми касаещи акредитацията като цяло и различни аспекти на акредитационния процес. През 2018 година се отчита повишен интерес към инфомационните срещи, както и към хармонизиращите срещи на органи за контрол и лаборатории за изпитване и калибриране. Запазена е наложена практиката за системно обучение на щатния и привлечен персонал през годините. Организирането и провеждането на тези обучения е с цел осигуряване и поддържане на високо ниво на компетентност и унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС.

12. БЪДЕЩИ ПЛАНОВЕ

Ръководния екип на Агенцията, както и всеки неин служител споделят общото разбиране на важността на осъществяваната от тях дейност не само за осигуряване и изпълнение на поетите на международно, общностно и правителствено ниво задължения на българската държава, но и за качеството и стабилността при осигуряването на нормален и достоен живот на всеки български гражданин. С дейността си, ИА БСА съдейства за създаване и поддържане на взаимното доверие между държавите-членки на Европейския съюз по отношение на компетентността на органите за оценяване на съответствието, респективно по отношение на доверието в издаваните от тях документи - сертификати, доклади, протоколи от изпитване и др. Високото качество при изпълнение на процедурите по акредитация спомага за взаимното признаване на резултатите от дейностите по оценяване на съответствието както в регулираните, така и в нерегулираните от Европейското и национално законодателство области.

Дейността на националния орган по акредитация създава доверие, като за да поддържа взаимното и споделено доверие на обществото, европейските и държавните институции, Агенцията изпълнява дейността си с изключително ниво на качество. Това се извършва чрез следните дейности:

- Поддържане на членството в ЕА (Европейската организация за акредитация) и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на ЕА за взаимнопризнаване на резултатите (ЕА MLA) за всички области.
- Активно включване на ИА БСА в работата на Генералната асамблея на ЕА, Комитетите, Експертните и Работни групи на организацията.
- Поддържане на членството в международните организации за акредитация: IAF и ILAC и активно участие в работата на Комитетите, Експертните и Работни групи на двете световни организации.
- Участие в заседанията на Форума на органите по акредитация и лицензиращите органи (FALB).
- Двустранно сътрудничество с други национални органи по акредитация за осигуряване и поддържане на взаимното доверие в акредитираните услуги по оценяване на съответствието.

Идентифицирани основни приоритети за новия период – 2019г.:

- **Процесът по акредитация, инспекция и оценяване да се** извършва при спазване принципите на законност, независимост, безпристрастност, публичност, равнопоставеност, недопускане на конкуренция, осъществяване на дейността по акредитация с нестопанска цел и опазване на производствената и търговската тайна.
- **Активно участие в структурите на Европейската организация за акредитация и тези към Европейската комисия, като** условие за поддържане на членството в ЕА и статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение на ЕА за взаимно признаване на резултатите за всички области.
- **Активно участие в структурите на международните организации за акредитация: IAF и ILAC** и редовно участие в техните работни групи, форуми и обучения

- **Въвеждане на изискванията на новата версия на ISO/IEC 17011:2017 в системата за управление и дейността на ИА БСА.**
- **Изготвяне и представяне в срок на доклад за самооценка с изискванията на ISO/IEC 17011:2017 при спазване на политиката за преход на ЕА.**
- **Организиране и провеждане на хармонизиращи срещи** с цел прилагането на единен подход при изпълнението на правилата и процедурите на агенцията.
- В изпълнение на дейностите по Решение на Министерския съвет (РМС) №704 от 03.10.2018г. **намаляване на сроковете** за предоставяне на акредитация/преакредитация и разширяване на обхвата.
- В изпълнение на дейностите по Решение на Министерския съвет (РМС) №704 от 03.10.2018г. предоставяната акредитация да е за срок до 5 години.
- Изпълнение на плана за оценките за преход към новата версия на ISO/IEC 17025:2017
- **Ефикасно управление** на човешките и материалните ресурси чрез привличане на постоянен и външен персонал за нуждите на ИА БСА, като задължително осигуряване на систематично обучение с цел повишаване и поддържане на квалификацията на персонала.
- **Повишаване на капацитета и квалификацията на персонала** чрез осигуряване на модерна материална и техническа база и усъвършенстването ѝ в съответствие с потребностите.
- **Информираност** - подобряване на достъпа до услугите, предоставяни от ИА БСА като Национален орган по акредитация на ООС и повишаване на информираността и познаването на дейността по акредитация като последно ниво на контрол върху дейностите по оценяване на съответствието
- Постигане на **обща отговорност** чрез подобряване на управлението на човешките ресурси през 2019 г. и повишаване на персоналната отговорност, лична инициативност и спазване на правилата за етично поведение на персонала;
- **Оптимизиране** на системата на заплащането на служителите и външните водещи оценители, оценители и експерти чрез отчитане в максимална степен на качеството на тяхната работа;
- **Разширяване** на състава на оценителите с цел подобряване ефективността на процеса на акредитация (съкращаване на сроковете, обхващане на нови области на компетентност);

ИНЖ. ИРЕНА БОРИСЛАВОВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
„БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ“